

In urgent matters disciplinary decisions may be released in summarized form, in anticipation of the final elaborated decision (Dutch)

May 5, 2017

“Kop-staartbeslissingen”: nu ook bij de tuchtrechter!

In kort geding zaken doen voorzieningenrechtters regelmatig, omwille van de spoedeisendheid van het betreffende geschil, een uitspraak waarin alleen de beslissing (het zogeheten ‘dictum’) wordt gegeven. Daarin valt dan - simpel gezegd - enkel te lezen of de vordering is toe- of afgewezen; de gehele uitspraak (met daarin ook de feiten en de motivering) volgt dan later. Een dergelijke – verkorte – variant van een uitspraak noemt men ook wel een ‘kop-staartvonnis’. Recent werd in een tweetal zaken tegen advocaten duidelijk dat ook tuchtrechters gebruik maken van dit middel.

Het fenomeen kop-staartbeslissing is in het strafrecht in de wet geregeld. Zo lang er geen hoger beroep of cassatie tegen de uitspraak wordt ingesteld, kan de rechter volstaan met een verkort vonnis of arrest waarin bijvoorbeeld de bewijsmiddelen en de feiten niet zijn opgenomen. Pas als er hoger beroep of cassatie wordt ingesteld of de verdediging daarom verzoekt, moet het kop-staartvonnis worden uitgewerkt door de rechter.

In het civiele recht is deze mogelijkheid niet wettelijk geregeld, maar als gezegd grijpen rechters in (zeer) spoedeisende zaken niet zelden naar dit middel. Partijen zijn in de regel in eerste instantie ook slechts geïnteresseerd in de daadwerkelijke uitspraak; populair gezegd: heb ik gelijk of ongelijk gekregen. De nadere onderbouwing daarvan volgt dan later wel. Een bekend voorbeeld van een kop-staartvonnis is de Yuri van Gelder-zaak, waarbij partijen groot belang hadden bij een bijzonder snelle uitspraak van de rechter en duidelijkheid over het geschil; Van Gelder zou immers heel rap op het vliegtuig moeten stappen om nog te kunnen deelnemen aan de finales van de Spelen in Rio.

Soms hebben partijen zelfs behoefte aan een uitspraak op dezelfde dag. Het spreekt echter voor zich dat rechters niet (altijd) op dezelfde dag al een uitgewerkt vonnis geproduceerd kunnen hebben en dus is een kop-staartvonnis voor die situaties een bruikbare oplossing. Denk ook aan zaken waarbij een tv-uitzending verboden moet worden of een boom die (al dan niet ten onrechte) dreigt te worden omgekapt. Partijen willen dan gewoon graag snel weten of een dergelijk verbod wordt verleend of niet.

Tuchtzaken zijn doorgaans echter niet bijzonder spoedeisend. Veelal staat enkel de beoordeling van het handelen van een beroepsbeoefenaar centraal; heeft de advocaat of notaris onder de gegeven omstandigheden gehandeld zoals een redelijk handelend en bekwaam vakgenoot betaamt? Toch kunnen er omstandigheden bestaan waarbij het zaak is dat er ook door de tuchtrechter zeer spoedig uitspraak wordt gedaan, bijvoorbeeld omdat er een ‘gevaar’ voor cliënten bestaat en het van belang is de beroepsbeoefenaar via de tuchtrechter snel op ‘non-actief’ te kunnen stellen. Een advocaat die zijn cliënten blootstelt aan enorme (financiële) risico's door roekeloos gedrag of een notaris die rommelt

met de derdengeldrekening moet snel een halt kunnen worden toegeroepen. In de Wet op het Notarisambt (zie artikel 106) is voor die situaties de mogelijkheid opgenomen van een onmiddellijke schorsing in de uitoefening van het ambt voor (maximaal) de duur van de behandeling van de klacht en ook artikel 60 van de Advocatenwet kent dergelijke 'onmiddellijke voorzieningen' die op verzoek van de Deken aan de Raad van Discipline kunnen worden voorgelegd. Een kop-staartbeslissing kan in die gevallen ook uitkomst bieden.

In een tweetal recente tuchtzaken die door de Deken via een 'artikel 60-verzoek' aan de Amsterdamse Raad van Discipline werden voorgelegd werd er, vanwege de spoedeisendheid, eerst gebruik gemaakt van kop-staartbeslissingen en volgde de nadere uitwerking daarvan op een later moment. De ene zaak betrof een advocaat die wegens verdenking van strafrechtelijke vergrijpen (er werden onder meer drugslaboratoria op zijn kantoor- en woonadres aangetroffen) in voorlopige hechtenis werd gesteld en daardoor zijn praktijk niet kon uitoefenen, als gevolg waarvan de Deken om onmiddellijke schorsing verzocht. Op grond van artikel 60ab lid 2 van de Advocatenwet kan een advocaat immers (met onmiddellijke ingang) worden geschorst indien hij zich in voorlopige hechtenis bevindt. Die schorsing kan worden beëindigd als de advocaat weer vrijkomt. De betreffende advocaat werd (na een verzoek daartoe van 23 februari 2017 door de Deken) door de Raad van Discipline bij beslissing van 2 maart 2017 geschorst wegens die voorlopige hechtenis. Gezien de beëindiging van de schorsing na opheffing van de voorlopige hechtenis en het feit dat het er naar uit zag dat de advocaat gauw op vrije voeten zou komen, had de Deken (spoedeisend) belang bij een voortzetting van die schorsing, niet in de laatste plaats omdat het om velerlei redenen wenselijk was dat de advocaat zijn praktijk niet meer zou voortzetten (wegens allerlei overtredingen van bepalingen uit onder meer de Advocatenwet en de Gedragsregels). De Raad wees na een mondelinge behandeling op 6 maart 2017 vervolgens op dezelfde dag een kop-staartbeslissing en honoreerde het schorsingsverzoek van de Deken. De latere uitwerking van die (beknopte) beslissing volgde daarna op 20 maart 2017. Dat stond er dus niet aan in de weg dat de advocaat reeds per 6 maart 2017 geschorst was.

Ook in de tweede zaak ging om een spoedeisende aangelegenheid, nu de Deken zich had beklaagd over een advocaat die haar praktijk onbevoegd uitoefende omdat zij wel op het tableau stond ingeschreven maar niet over een stageverklaring beschikte. Bij kop-staart-beslissing van 20 maart 2017 wees de Raad het verzoek tot onmiddellijke schorsing toe (voor onbepaalde tijd in de uitoefening van de praktijk) en bepaalde tevens dat Deken moest toezien op behoorlijke waarneming van de praktijk waartoe een waarnemer moest worden aangewezen. Deze kop-staart beslissing werd vervolgens bij beslissing van 3 april 2017 handen en voeten gegeven.

Kortom: ook de tuchtrechter (en dus ook de bij de kwestie betrokken partijen) kan in zwaarwegende en spoedeisende zaken behoefte hebben aan de praktische mogelijkheid van een kop-staartbeslissing. Voorgaande uitspraken laten zien dat er ook daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van dat middel. En dat is - in het algemeen belang - soms maar goed ook.

Your Key Contacts

Jorrit Kraaikamp

Counsel, Amsterdam

D +31 20 795 35 19

M +31 6 15 88 09 53

jorrit.kraaikamp@dentons.com